

AYLIK E-BÜLTEN

EYLÜL 2024

SAYI:1

OKULA UYUM

Okula Uyum,

Öğrencinin yeni bir eğitim ortamına, sosyal çevreye ve akademik rutine başarılı bir şekilde adapte olma sürecini ifade eder. Bu süreç, öğrencinin hem sosyal hem de duygusal açıdan okul ortamına entegre olmasının yanı sıra davranışsal ve akademik olarak gelişim görevlerini yerine getirmesini içermektedir.

Bireysel boyutta ele alındığında okula uyumun; çocuğun gelişimini ve öğrenmesini desteklemek, okula devamını sağlamak, okul başarısını artırmak ve yetişkinlikte başarılı bir kariyere sahip olmak şansını elde etme gibi katkıları olduğu görülmektedir.

İÇİNDEKİLER

- 1.OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE OKULA UYUM SÜRECİ
- 2.İLKOKULDA OKULA UYUM SÜRECİ
- 3.ORTAOKULDA OKULA UYUM SÜRECİ
- 4.ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA OKULA UYUM SÜRECİ
- 5.OKULA UYUM SÜRECİNDE ÖĞRETMEN DEN BEKLENTİLER
- 6.TÜM KADEMELERDE UYUM GÜÇLÜĞÜ
- 7.TÜM KADEMELER İÇİN UYUM ETKİNLİĞİ ÖRNEKLERİ

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE OKULA UYUM

Okul öncesi dönem, çocukların genellikle 3 ila 6 yaş aralığında buldukları, anaokulu veya kreş gibi erken çocukluk eğitim kurumlarında geçirdiği dönemdir. Bu dönemde okula uyum, çocuğun hem sosyal hem de duygusal olarak okula adapte olma sürecini ifade eder. Okul öncesi uyum, çocuğun öğretmenlerle, akranlarıyla ve yeni çevreyle olumlu etkileşimler kurabilmesi için gerekli becerilerin kazandırılması anlamına gelir. Uyum süreci, çocuğun ayrılık kaygısını aşması, günlük rutinelere alışması, grup içi davranışları öğrenmesi ve temel eğitim faaliyetlerine katılabilmesi gibi unsurları içerir.

Okula başlamak çocuğun yaşamında oldukça önemli bir olaydır. Çocuk bu süreçte, içinde doğup büyüdüğü ve kendini güvende hissettiği aile kurumunun dışındaki bir kuruma ve farklı bir ortama adım atmaktadır. Çocuk hiç tanımadığı yabancı bir ortama, onu koruyabileceğini düşündüğü kişilerden yoksun bir biçimde girmektedir. Bu ortamda uyulması gereken birtakım kurallar, farklı öğretmenler ve öğrenciler, başarılması gereken dersler ve yapması gereken birtakım görevler bulunmaktadır. Kuşkusuz çocuktan da bu duruma uyum sağlaması ve başarılı olması beklenmektedir.

Her iki dönemde de okula uyum, çocukların eğitim süreçlerini verimli ve olumlu bir şekilde geçirebilmeleri için kritik bir öneme sahiptir. Bu süreçte ebeveynler, öğretmenler ve eğitim kurumları arasındaki işbirliği, çocukların başarılı bir uyum süreci geçirmelerine yardımcı olabilir.

OKULLA TANIŞMA

İLKOKULDA OKULA UYUM

İlkokul dönemi, çocukların genellikle 6 ila 10 yaş aralığında olduğu, daha yapılandırılmış bir eğitim ortamına geçtiği dönemdir. İlkokulda okula uyum, çocuğun akademik, sosyal ve duygusal olarak okul ortamına entegre olmasını ifade eder. Bu süreç, çocuğun akademik talepleri karşılama, öğretmenlerle ve sınıf arkadaşlarıyla sağlıklı ilişkiler kurması, sınıf kurallarına uyum sağlaması ve öğrenme alışkanlıkları geliştirmesi gibi faktörleri içerir. İlkokulda uyum, aynı zamanda çocukların bağımsızlık kazanmaları, sorumluluk duygusu geliştirmeleri ve okuldaki sosyal rollerine uygun davranışlar sergilemeleriyle de ilgilidir.

Okula uyum süreci, bireysel farklılıklar gösterebilir. Bazı öğrenciler başlangıçta okula karşı olumsuz tepkiler verirken, diğerleri ilk başta uyum sağladıktan sonra sorunlar yaşamaya başlayabilir. Bu uyum sorunları farklı şekillerde kendini gösterebilir

YENİ BİR KADEMEYE GEÇİŞ

Yeni bir kademeye başlayan çocukların ilk günlerdeki kaygıları ve okula uyum sağlamakta zorlanması beklenmiş bir durumdur. Bu kaygılar doğaldır ve genellikle geçicidir. Rehberlik sürecinde yürütülecek çalışmaların merkezinde çocuk olmakla birlikte, aile ve okul çocuktan bağımsız düşünülemez. Okula uyumda çocuğun hazır olması, ailenin ve okulun hazır oluşuyla doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle okula uyum sürecini destekleyecek rehberlik uygulamaları planlanırken okul, aile ve çocuk birlikte ele alınmalıdır.

Veliler okulun bir parçasıdır. Çocuğun okula uyum sağlaması ancak ailenin desteğini hissetmesiyle gerçekleşir. Çocukların kendilerine saygı göstermeleri, kendilerini sevmeleri, değerli hissetmeleri ve olumlu ilişkiler kurabilmeleri öncelikle aile içerisinde gerçekleşir. Çocuğun okulda yaşadığı uyumsuzluğu öncelikli paylaşabileceği kişiler anne ve babalarıdır.

Aileler okul sisteminin bir parçası olmaları sebebiyle uyum çalışmaları kapsamında ailelere önemli görevler düşmektedir. Ailelerin okulda yapılan etkinliklere katılımı, öğretmenlerle iletişim içerisinde olmaları, çocuklarının durumunu izlemeleri ve benzeri konulardaki destekleri, uyumsuzluğa neden olabilecek durumların engellenmesini ve çocuğun okula hazırlanmasını kolaylaştıracaktır.

UYUM GÜÇLÜĞÜ VE GÖSTERGELERİ

Uyum güçlüğü en geniş tanımıyla gelişimsel yetersizlikler, hastalıklar, hatalı ebeveyn tutumları, akranlar arası çatışmalar veya uygun olmayan okul çevresi gibi çeşitli nedenlerle çocuğun içinde bulunduğu gelişimsel döneme özgü görevleri yerine getirememesi durumudur. Uyum sorunlarını değerlendirirken çocuğun içinde bulunduğu gelişim döneminin özelliklerini hesaba katmak son derece önemlidir. Örneğin arkadaşının kalemlerinden birini sırf hoşuna gittiği için ondan izinsiz almak bir ilkokul birinci sınıf çocuğu için belirgin bir uyum sorunu göstergesi değilken aynı davranış bir lise öğrencisi için bir uyumsuzluğun göstergesi olabilir.

ORTAOKULDA OKULA UYUM SÜRECİ

OKULA UYUM SÜRECİNDE ÖĞRETMEN DEN BEKLENTİLER

Öğretmenlerin, okul yönetimiyle iş birliği içerisinde ailelerin rol ve sorumlulukları hakkında bilgi vermesi gerekmektedir. Aynı zamanda, sınıf ortamının eğitim-öğretime hazır hale getirilmesi önem arz etmektedir. Ailelerle yapılacak toplantılar öncesinde iletişim kurulması ve toplantı detaylarının (yer, zaman, içerik) velilere açıkça aktarılması gerekmektedir. Çocuğun okula uyumunu hızlandıracak çalışmaların yapılması önemlidir; bunlar arasında okulun tanıtımı, sınıf içi etkinliklerin düzenlenmesi ve ailelere evde gerçekleştirebilecekleri etkinlikler hakkında bilgilendirme yer almaktadır.

Uyum sorunu yaşayan öğrencileri tanıyabilmek uyum sorunlarına ilişkin göstergeleri bilmek gerekmektedir. Tipik olarak uyum sorunlarının aşağıda verilen göstergeleri bulunmaktadır:

- 1. Davranışsal göstergeler:** Aşırı hareketlilik, kontrolsüz davranışlar vb.
- 2. Akademik göstergeler:** Ödevlerini yapmama veya yapmama, öğretmenlerin verdiği yönergeleri almama/alamama vb.
- 3. Duyusal göstergeler:** İçine kapanma, kontrolünü kaybetme vb.
- 4. Sözel göstergeler:** Küfretme, aşağılama, alay etme vb.
- 5. İlişkisel göstergeler:** Oyun kurma ve sürdürmede zorlanma, öğretmenine karşı gelme vb.

ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA OKULA UYUM SÜRECİ

AKADEMİK UYUM

“Ortaöğretimin bireyler için önemine rağmen ortaöğretime geçiş sancılı olabilmektedir. İlköğretimin daha sıcak, daha yakın etkileşim ortamından çıkıp ortaöğretimin nispeten daha formal ve daha karmaşık ortamına geçme öğrenciler için uyum sorunları oluşturabilmekte ve bu konuda sistemli ve kapsamlı yardıma ihtiyaç duyulmaktadır.”

“Daha geniş bir çevreye girme, sosyal destekte meydana gelen azalma ve daha ağır akademik programlar ve görevler, 9. sınıfı öğrenciler için daha sorunlu bir dönem haline getirebilmektedir.”

Öğrencilerin ortaöğretim kurumlarındaki eğitim sistemi, okul kuralları/işleyişi, katılabilecekleri etkinlik ve faaliyetler, okulun eğitsel imkanlarından (laboratuvarlar, atölyeler, kütüphane vb.) yararlanma imkanları, destek/yardım alabilecekleri birimleri tanıma vb. gibi bilgileri öğrenmelerinin uyum sürecinde olumlu etkisi gözlemlenmektedir.

VELİ UYUMU

Velilerin de liseye ilişkin kaygıları vardır. Çocuklarının kalabalıkta fark edilmeyeceklerine, arkadaş edinemeyeceklerine, bir zorbalığa maruz kalacaklarına, derslerin ağırlığıyla başa çıkamayacaklarına ve bir sorun olduğunda karşılarında bir muhatap bulamayacaklarına ilişkin endişeler yaşarlar.

Öğrenci ve velilerin endişelerini gidermenin en kolay yollarından birisi, onları okula ilişkin bilgilendirmektir. Öğrenci ve veliler, öğretmen ve yöneticilerle tanıştıklarında, okulun işleyişi, verilen hizmetler, yönetmelikler ve kurallara ilişkin bilgilendiklerinde endişelerinin bir kısmı giderilmiş olacaktır.

“Sonuç olarak hangi eğitim kademesinde olursa olsun yeni bir okula başlama farklı ve yeni deneyimler içerdiği için her öğrenci bir uyum dönemine ihtiyaç duyabilmektedir. Bu ihtiyaç ise öğretim programının unsurları ile çocuk arasında en üst düzeyde kurulan olumlu ilişkiler ile karşılanabilmektedir.”

“Okula uyum, öğrenci ile okul kurumunun kimliğini, kapasitesini, yerini ve konumunu oluşturan, okul yaşamına dâhil olabilmek için gerekli olan değerleri yansıtan okula ait öğelerin (öğretmen, yönetici, okulun binası vb.) arasındaki sürekli, dinamik ve etkileşimli karmaşık bir süreçtir. Okula uyuma Piaget’in bilişsel yaklaşımı ile bakacak olursak okula uyum bir taraftan öğrencilerin konumları ve rollerine ilişkin normların ve bilişsel içeriklerin özümsemesi diğer taraftan ise okul çevresinin bilişsel ve duygusal süreçlere ilişkin beklentilerine yönelik bir denge sağlama sürecidir.”

SOSYAL UYUM

Ergenlik dönemi bireyin bedensel, bilişsel ve psikososyal..vb alanlarda birçok değişim yaşadığı bir dönemdir. Kimlik oluşumunun da yaşandığı bu dönemde, öğrencilerin aileden duygusal ve psikolojik olarak bağımsızlaşma ve arkadaş edinme, bir gruba ait olma ve sosyalleşme ihtiyaçları göze çarpmaktadır.

Gençler için yeni bir okula uyum aynı zamanda yeni sosyal ilişki örüntülerine uyumu da kapsamakta ve okulun ilk günlerinde endişe ve kaygı yaşayarak zorlanmalarına sebep olmaktadır. Bu nedenle ergenlik döneminin yetişkinlik üzerindeki etkileri ve ergenlerin içinde bulunduğu durum dikkate alındığında ergenlerin okula uyum sağlaması ve kendini okulun bir parçası olarak görebilmesi önem kazanmaktadır.

Öğrencinin başarı isteği/inancı, hedefleri, sahip olduğu kişisel özellikleri, okula hazır oluş düzeyi, kendine güven düzeyi, benlik algısı, bilişsel kapasitesi, dil gelişim düzeyi, sosyal ve akademik becerileri, önceki okul yaşantıları da okula uyum sürecinde etkilidir.

Öğrencinin ön bilgileri yeterli düzeyde değilse, okula yeteri kadar hazır değilse ve önceki okulunda olumsuz yaşantılar deneyimlemişse bu faktörler, yeni okula uyum sürecini zorlaştırır.

ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA OKULA UYUM SÜRECİ

“Uyum, öğrencinin hem kendisi hem de çevresi ile yakın ilişkiler kurabilme ve bu ilişkileri sürdürbilme becerisidir. Bu tanımlamadan da anlaşıldığı gibi uyum, durağan değil, dinamik bir süreçtir ve bireyin çevresinde yer alan değişikliklere karşı geliştirdiği tepkilerle ortaya çıkar

“Liseye başlamak pek çok öğrenci için stresli ve endişe uyandıran bir deneyimdir. Bir yanda ortaokulda bıraktığı sosyal çevresinden ayrılmanın üzüntüsü, diğer yanda hiç bilmediği bir ortama giriyor olmanın getirdiği endişe ve kaygılar öğrencileri zorlar.”

“Uyum sorununu ortaya çıkaran tek bir faktör yoktur. Bu süreçte birbirleri ile etkileşimli olarak aile özellikleri, bireysel faktörler, akran ilişkileri ve öğretmen ilişkileri rol almaktadır.

Uyum sorununu ortaya çıkaran tek bir faktör olmadığı gibi, kolaylaştıran da tek bir faktör ya da beceri yoktur. Öğrencinin belli sosyal ve akademik becerilere sahip olmasının yanı sıra öğretmen tutumları, okula ilişkin bilgilenme gibi faktörlerin etkileşime girerek uyumu kolaylaştırdığı bilinmektedir.”

“Çocuğun büyümesine rağmen anneye veya aileye aşırı bağımlı olması, aile içindeki iletişim tarzı, ana baba ve öğretmen arasındaki tutum farklılıkları, aile içerisinde yaşanan ekonomik sıkıntılar, ailede kayıp veya travma yaşanması, anne ve babanın ayrı olması, anne ve baba arasındaki problemler, ailenin sık sık yer değiştirmesi gibi faktörler öğrencinin okula uyumunu güçleştirebilmektedir.”

Öğrencilerin liseye başlarken pek çok konuya ilişkin yaşadıkları endişeleri gidermenin bir yolu onlara belli sosyal ve akademik beceriler kazandırmaktır. Uyumunu kolaylaştıran sosyal becerilerin başında arkadaşlık kurma, stresle ve zorbalık davranışlarıyla baş etme gibi beceriler gelmektedir.

Öğrenciler arkadaş edinebildiklerini gördüklerinde, stresle nasıl baş edebileceklerini öğrendiklerinde ve okulda kendilerini güvende hissettiklerinde büyük ölçüde uyum sağlayabilmektedirler.

Öğrencinin belirtilen sosyal becerilerin yanı sıra, verimli ders çalışma, hedef belirleme, zaman yönetimi gibi akademik becerilerle desteklenmesi gerekmektedir.

“Okula uyum sağlama sürecinde önemli olan bir diğer faktör de öğrenci ve öğretmenler arasında olumlu ilişkilerin kurulmasıdır.

Öğretmenlerin ergenlik dönemi duygusal gerginliğini azaltan, bu dönemin özellikleri ve sorunlarını bilen, anlayışlı, soğukkanlı, disiplinli, yeniliklere açık ve yaratıcı olması olumlu ilişkiyi güçlendirecek ve uyumu kolaylaştıracaktır.”

UYUM SORUNLARININ NEDENLERİ VE SINIFLANDIRILMASI

GELİŞİMSEL YETERSİZLİKLER

Gelişimsel yetersizlikler, dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu, serebral palsi veya zihinsel öğrenme yetersizliği gibi gelişim sürecinin aksamıyla karakterize olan durumlardır. Bu yetersizliklere sahip olan öğrenciler konuşma, yürüme, tuvalet kontrolü, iletişim kurma veya etkileşimde akranlarına kıyasla çoğu zaman geriden gelmekte ve bu durum da uyum sorunlarına yol açmaktadır. Örneğin otizm tanısı olan bir çocuk otizme özgü niteliklerden kaynaklı akranlarıyla ilişki kurma ve sürdürmede zorluklar yaşayabilmektedir.

Hastalıklar, bireyin bedensel veya zihinsel sağlığının bozulduğu ve tedavi edilmesi gereken durumlardır. Gelişimsel yetersizliklerden farklı olarak hastalıkların tıbbi ve ölçülebilir nedenleri vardır ve genellikle tıbbi ve psikolojik müdahale gerektirirler. Bedensel hastalıklar tıbbi tedaviye ihtiyaç duyarken, psikolojik hastalıklar hem tıbbi hem de psikolojik destek gerektirir. Bedensel hastalıklar, çocuğun akranlarıyla etkileşimini ve akademik başarısını etkileyebilirken, psikolojik hastalıklar sosyal çatışmalara, eğitim aksaklıklarına ve düşük akademik başarıya yol açabilir.

Çözüm önerileri: Öğrencinin gelişimsel yetersizliğinin belirlenmesi ve tanınması kritik öneme sahiptir. Öğrencinin özel ihtiyaçlarına uygun uyum stratejileri geliştirilmelidir. Örneğin, otizm tanısı olan bir öğrencinin rutin değişikliklerine nasıl tepki verebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Aile desteği almak, ev ve okul ortamlarının uyumlu olması açısından önemlidir; ebeveynlerin okul kurallarıyla uyumlu davranışlar sergilemesi sağlanmalıdır. Ayrıca, sınıf içinde uyumlu davranış sergileyen başka bir öğrenciyle aynı sırada oturmak, uyumu teşvik edebilir, ancak bu öğrenciye aşırı sorumluluk yüklememek gereklidir. Sorumlulukların sınıfa paylaşılması önerilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim programları uygulanır ve öğretmenin bu programa uygun beklentiler belirlemesi önemlidir. Diğer öğrencilerle aynı başarı düzeyini beklemek yanıltıcı olabilir ve öğretmenin gereğinden fazla yüklenmesi, öğrencinin uyum sorunlarını artırabilir.

HASTALIKLAR

Çözüm önerileri: Öğretmen, hastalığın doğası ve belirtileri hakkında bilgi sahibi olmalı ve aileyle sürekli iletişimde bulunmalıdır. Bedensel hastalığı olan öğrenciyi sınıfla uygun bir dille tanıtmalı ve diğer öğrencileri bu öğrenciye nasıl davranmaları gerektiği konusunda bilgilendirmelidir. Öğrencinin hastalığı nedeniyle bazı sorumlulukları aksatabileceği kabul edilmelidir, ancak hastalığı bahane ederek sorumluluklardan kaçınması engellenmelidir. Hastalığın özel gereksinimlere yol açmadığı sürece, öğrenci diğer öğrencilerle aynı yerlerde oturmalıdır. Psikolojik hastalığı olan öğrenciler yargılayıcı veya cezalandırıcı tutumlara maruz bırakılmamalıdır. Öğrencinin olumlu davranışlarına odaklanılmalı ve gerektiğinde ödüllendirilmelidir.

EBEVEYN TUTUMU

Ebeveynlerin çocuklara karşı sergiledikleri hatalı tutumlar da uyum sorunlarının kaynaklarından biri olarak ön plana çıkmaktadır. İhmal, aşırı koruyuculuk, aşırı otoriter davranma, ilgisizlik, aile içi şiddet, eşler arasında sorunlar veya istismar hatalı ebeveyn tutumlarından bazılarıdır. Bu tutumlara maruz kalan çocuklar ev ortamında edinmiş oldukları hatalı tutum ve davranışları okul ortamına taşıyabilmekte veya ev ortamındaki huzursuzluk çeşitli uyum güçlükleri biçiminde okul ortamına yansıyabilmektedir.

Aileyle yapılan görüşmeler, uyum sorunlarının aile kaynaklı olup olmadığını belirlemek için temel yöntemdir. Öğretmen, ebeveynleri suçlamadan çocuğun sınıf içindeki davranışları hakkında bilgilendirmelidir. Aileyle sürekli iletişim ve güvene dayalı bir ortamda görüşmeler yapılmalıdır.

Her iki ebeveynin de görüşmelere katılması önemlidir. Öğretmen, okul ve ev ortamındaki tutumların paralel olması gerektiğini hatırlatmalıdır. Ebeveynlerin şiddet, cezalandırma, aşağılama, yargılama ve kıyaslama gibi hatalı tutumları olup olmadığı incelenmeli ve bu tutumların değiştirilmesi için destek verilmelidir.

OKUL ORTAMI VE AKRAN ETKİLEŞİMİ

Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verebilen, gelişimsel düzeylerine uygun disiplin uygulamaları sunan, öğretmenler ve öğrenciler arasında pozitif ilişkiler kurulmasını sağlayarak öğrencilerin sosyal duygusal gelişimlerinin desteklendiği okullarda, okul bağlılığının etkili bir biçimde arttığı görülmektedir.

UYUM SORUNLARININ NEDENLERİ VE SINIFLANDIRILMASI

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

Kişisel özellikler çocuğun doğasında bulunan ancak doğrudan bir hastalık, gelişimsel bozukluk veya aile tutumlarıyla açıklanamayan özelliklerdir. Utangaçlık, içine kapanık olma, aşırı titizlik veya agresif davranışlar bu kişilik özelliklerine örnek olarak verilebilir. Bu sorunların olumsuz sonuçlarını kontrol etmek ebeveynlerin ve öğretmenlerin tutumlarıyla yakından ilişkilidir.

Çözüm Önerileri:

Öğretmen, her çocuğun kendine özgü kişisel özellikleri olduğunu anlamalıdır. Kişilik özelliklerinin gelişimsel yetersizlik, hastalık veya ebeveyn tutumundan kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirlemek önemlidir. Öğrenciyi zorlamadan aktif tutmak ve uyum sorunu yaşayan öğrenciyi zıt kişilik özelliklerine sahip öğrencilerle oturtmak faydalı olabilir. İçine kapanık öğrencilerin zorlanmaması için öğretmenin dikkatli olup gerekirse müdahale etmesi gerekir. Kişilik özellikleri genellikle değişime dirençlidir, bu yüzden hızlı değişimler beklenmemelidir.

ÇUF ÇUF

uyum haftası
etkinlik örneği

SÜRE: 40 DK. | SINIF DÜZEYİ: 1.SINIF

KAZANIM:

Bu etkinlikte çocukların işitilebilir bir ses tonu ile göz teması kurarak kendini tanıtmayı, arkadaşlarını ve öğretmenini tanıması amaçlanmıştır.

SÜREÇ:

Öğretmen lokomotif olarak “Ben küçük bir trenim/Yaylaları gezerim/Arkadaş edinirim/... (Öğretmen ismini söyler) trene” şeklinde şarkıyı söyler. Ardından bir çocuğun karşısında durur. Elini sıkarak onu oyuna davet eder, elinden tuttuğu çocuğu arkasına alarak ilk vagonu oluşturur. Vagona alınan çocuk, öğretmenin yaptığı gibi başka bir arkadaşının elini sıkarak ve “Merhaba, ben... (ismini söyler).” der. Tanıştığı çocuk da ismini söyleyince arkadaşının elinden tutar ve onu arkasına alır. Böylece çocuklar bir tren oluştururlar.

DEĞERLENDİRME:

Öğretmen, çocuklarla kimlerin isimlerini hatırladıklarını sorar ve onlardan ismini hatırladığı arkadaşlarının yanına gitmesini ister.

DAHA FAZLA
ETKİNLİK ÖRNEĞİ
İÇİN YANDAKİ
KAREKODU
OKUTABİLİRSİNİZ

OKULUMUZ *uyum haftası* *etkinlik örneği*

SÜRE: 40 DK. | SINIF DÜZEYİ: 5.SINIF

Kazanım: Bu etkinlikte, öğrencilerin okulu hem fiziksel hem de kültürel açıdan tanımaları ve grup halinde hareket ederek arkadaşlık ilişkilerini geliştirmeleri amaçlanmıştır.

SÜREÇ:

Merhaba sevgili öğrenciler, Yeni bir ortama girdiğinizde hissettiğiniz heyecanı çok iyi anlıyorum. Ben de bu okula başladığımda aynı duyguları yaşadım. İlk günlerde okulun önemli yerlerini ve insanları tanımak için zaman harcadım. Bugün sizlere de benzer bir görev vereceğim. Sınıfı üçer kişilik gruplara ayıracağım ve her gruba okul hakkında bilgi toplama görevi vereceğim. Teneffüste bu bilgileri topladıktan sonra, bir sonraki derse geldiğinizde arkadaşlarınıza bu bilgileri aktaracaksınız. Şimdi, hangi bilgileri öğrenmek istediğinizi belirleyelim ve görevleri hazırlayalım. Bu görev, okulun çeşitli yönlerini tanımanıza ve arkadaşlarınızla paylaşmanıza yardımcı olacak. Hazırsanız, başlayalım!

ÖRNEK GÖREVLER:

- Okulumuzda kaç tane öğretmenler odası var? Öğretmenler odasının yerini ve öğretmenler odasına hangi durumlarda nasıl gidilmesi gerektiğini araştırıp bize anlatın. (Görevli öğrencilere bu bilgiye herhangi bir öğretmenin yanına gidip onunla tanışarak ulaşabilecekleri de söylenebilir.)
- Okulumuzda müdür odası nerede? Okul müdürünün ismi ne? Okul müdürüyle hangi koşullarda ve nasıl görüşebiliriz?
- Okulumuzda kaç tane müdür yardımcısı var? Bizim sınıfımızdan sorumlu müdür yardımcısı kim? Odası nerede? Ona hangi durumlarda ulaşmalıyız?
- Okulumuzda rehberlik servisi nerede? Rehberlik öğretmenimiz kim? Odası nerede ve ona hangi durumlarda ulaşmalıyız?
- Okulumuzda çalışan temizlik görevlileri kim? (Güvenlik görevlisi varsa buraya o da eklenebilir.)
- Okulumuzda kantin nerede? Kantinin işleyişi hakkında bilgi veriniz.
- Sınıfımızın bulunduğu yerdeki kullanım alanlarımızı tanıttın. (Örneğin lavabolar, spor salonu, müzik odası, resim odası vb. yerler)

DEĞERLENDİRME: Bu etkinlikle öğrenciler hem okulu tanıyacak hem de grup arkadaşlarıyla kaynaşarak belki de ilk sıcak tanışma ve arkadaşlık ilişkilerine adım atacaklar. Ayrıca sınıf arkadaşlarının ve öğretmenlerinin karşısında küçük bir sunum yapmış olacaklar. Öğretmen, dersin sonunda eksik kaldığını düşündüğü bilgileri verir. Öğrencilerin bu görevleri yerine getirirken harcadıkları çabayı takdir eden bir konuşma yaparak öğrencilerin motivasyonunu artırabilir.

DAHA FAZLA
ETKİNLİK ÖRNEĞİ
İÇİN YANDAKİ
KAREKODU
OKUTABİLİRSİNİZ

A'DAN Z'YE

uyum haftası
etkinlik örneği

SÜRE: 30 DK. | SINIF DÜZEYİ: 9.SINIF

TANIŞMA ETKİNLİKLERİ/ISINMA OYUNLARI

Bireyler sıklıkla kendilerine tanıdık gelmeyen bireylerle birlikte olduklarında ya da yeni ortamlarda bulduklarında konuşmaya direnebilmektedirler. Tanışma etkinlikleri öğrencilerin eğlenceli bir etkinlikle tanışmalarını sağlamanın yanı sıra öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişmesine de katkı sağlayan etkinliklerdir. Isınma oyunları sosyal ortamları rahatlatmak, kolay iletişim kurulmasını başlatmak için kullanılacak basit ve hızlı oyunlardır.

YÖNERGE:

Öğrencilerinize bir tanışma etkinliği yapacağınızı söyleyin ve onlardan ayağa kalkmalarını isteyin. Şu yönergeyi verin (Her bir yönergeden sonra öğrencilere farklı kişilerle tanışmak için yeterli zaman vermeye özen gösterin):

“Şimdi ben sizlere sırayla bazı yönergeler vereceğim. Siz o yönergeleri yerine getirdikten sonra yanınızdakilerle ya da grubunuzdakilerle tanışacaksınız. Başlayalım mı?”

İsminize göre alfabetik sıraya geçin ve yanınızdakilerle tanışın.

Aynı futbol takımını tutanlarla bir grup oluşturun ve gruptakilerle tanışın.

Doğduğunuz aya göre gruplara ayrılın ve gruptakilerle tanışın (Eğer o ayda doğan tek bir öğrenci varsa yanına gidin. Hangi ayda ve günde doğduğunu sorun ve kendinize ilişkin bilgileri paylaşın).

Sevdiğiniz yemeğe göre gruplara ayrılın ve gruptakilerle tanışın.

Sevdiğiniz derslere göre gruplara ayrılın ve gruptakilerle tanışın.

*Yönergelere yenilerini ekleyebilirsiniz.

*Herkesin birbiriyle tanıştığına emin olana kadar devam edin.

DEĞERLENDİRME SORULARI:

- Herkesle tanışma şansınız oldu mu?
- Hangi gruplara dahil oldunuz?
- Birbirinize ilişkin neler öğrendiniz?
- Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
- Şu anda gruba ilişkin duygu ve düşünceleriniz neler?

Amaçlar:

Öğrencilerin eğlenceli bir biçimde birbirlerinin isimlerini ve ortak özelliklerini öğrenmelerini sağlamak.

Etkinlikler Uygulanırken:

- Öğrencilerle göz kontağı kurun ve ilgilendiğinizi onlara hissettirin.
- Kendisine ilişkin bir bilgiyi vermek istemeyen öğrenciye ısrarcı olmayın. kişisel sınırları korumaya özen gösterin.
- Düşünce ve görüşlerini ifade eden öğrencilere eleştirel ve yargılayıcı tutum göstermemek, diğer öğrenciler tarafından da yargılanmasına izin vermemek önemlidir.
- İhtiyacı olduğunu düşündüğünüz öğrencilerinizle birebir görüşerek okul rehberlik servisinden destek almasını sağlayabilirsiniz.

DAHA FAZLA
ETKİNLİK ÖRNEĞİ
İÇİN AŞAĞIDAKİ
KAREKODU
OKUTABİLİRSİNİZ

ÖĞRETMENLERİMİZİ TANIYALIM

uyum haftası
etkinlik örneği

SÜRE: HER BİR ÖĞRETMEN İÇİN 10DK. | SINIF DÜZEYİ: 9.SINIF

Öğretmene Not:

Eğer öğrenci; NE öğreneceğini, NEDEN öğreneceğini, NASIL öğreneceğini bilirse öğrenme daha kolay ve etkili gerçekleşir. Öğrencilerin başarısını olumlu yönde etkilemek için dersinizi aşağıdaki esaslara göre tanıtmanızın ve hazırlamanızın yararlı olacağı düşünülmektedir:

1. (Sınıf düzeyini esas alarak) Dersinizi öğrenciye nasıl tanıtabilirsiniz? Bu alanın kapsamı nedir (Genel hatları ile)? Bu dersin önemi ve gereği nedir (Günlük yaşamda ne işimize yarar, sonraki eğitim basamağı ve meslek alanları açısından yeri ve yararları nelerdir vb.)?
2. Dersinizi öğrencilerinize sevdirmek ve onları derse güdülemek için ne gibi yaklaşımlar, yöntem ve teknikler uygulayabilirsiniz?
3. Derste kullanacağınız kaynaklar, araç ve gereçler nelerdir?
4. Bir derste başarılı olmak için öğrencilerinize nasıl bir çalışma yöntemi önerirsiniz?
5. Değerlendirmeyi nasıl yapacaksınız?

Öğretmenler, tüm sınıfları sırayla dolaşarak kendilerini tanıtırlar:

"Merhaba çocuklar benim ismim ..... (isminizi söyleyin). Bu sene ben de sizin öğretmenlerinizden biri olacağım. Sizin hangi dersinize gireceğimi siz tahmin edeceksiniz. Bana sorular soracaksınız ama bunlar benim "Evet" ya da "Hayır" diye cevap vereceğim sorular olacak. Örneğin, "Dersinizde defter kalem kullanacak mıyız?" gibi. Anlaştık mı? "

Öğrenciler sorularla branşınızı tahmin ettikten sonra yukarıdaki kutucukta önerilen esasları göz önünde bulundurarak dersinizi tanıtın. Daha sonra aşağıdaki soruları tartışabilirsiniz:

- Benim dersime ilişkin merak ettiğiniz konular var mı?
- Benim dersime ilişkin neler düşünüyorsunuz?
- Bu derste neler öğreneceğinizi düşünüyorsunuz?
- Bu dersle aranız nasıl?
- Sizi endişelendiren konular var mı? (Eğer varsa bu endişelerini giderin)

Öğretmene Not: Burada yazılanlar size yol göstermek üzere verilmiş yönergelerdir. Elbette kendinizi farklı biçimde de tanıtırabilirsiniz. Önemli olan, öğrencilerinizle olumlu bir ilişki kurabilmeniz ve varsa öğrencilerinizin dersinize ilişkin önyargılarını ve endişelerini ortadan kaldırmamız ya da azaltmanızdır. Bu etkinliği Uyum etkinlikleri kapsamında yapmadıysanız ilk dersinizde yapmanız mutlaka önerilir.

Sınıf tekrarı yapan öğrenciler okulu terk etme riski altında olduklarından, bu öğrenciler etkinliklere dahil edilmeli ve nasıl dahil olacakları inceliklerle planlanmalıdır. Okulun tanıtıldığı etkinlikler gibi etkinliklerde kendilerine sorumluluk verilebilir.

Uyum çalışmaları onların yeniden okula bağlanmalarına yardımcı olarak, lise eğitimlerini tamamlamalarını sağlayabilir.

DAHA FAZLA
ETKİNLİK ÖRNEĞİ
İÇİN AŞAĞIDAKİ
KAREKODU
OKUTABİLİRSİNİZ

MEZUNLARIMIZ

*uyum haftası
etkinlik örneği*

SÜRE: 60 - 90 DK.

SINIF DÜZEYİ: 9.SINIF

Amaçlar:

Okuldan mezun olmuş rol model kişilerin tanınmasını sağlamak.

Okulunuzdan mezun olmuş ve şu anda başarılı bir konumda olan kişileri belirleyin ve öğrencilerle tanışmak üzere okulunuza davet edin. Davet ettiğiniz kişilere ilişkin okulun kayıtlarından ve okul yılları fotoğraflarından bir slayt gösterisi hazırlayın. Ayrıca misafirlerin oturacağı masaya isim kartları hazırlamayı unutmayın. Toplantıyı yürütmek için kimin kolaylaştırıcı olacağını kararlaştırın. Toplantı başladığında misafirlerinizi sırayla sahneye davet edin. Kısaca kendilerini tanıtmalarını istedikten sonra sözü onlara bırakın. Zaman zaman aşağıdaki soruları sorarak (ya da öğrencilerin sormalarını teşvik ederek) konuşmayı canlandırabilirsiniz:

- Okul yıllarınız nasıldı?
- Öğretmenlerinizden hatırladıklarınız ve şimdi de aramızda olanlar kimler? Öğrencilere ne gibi önerilerde bulunmak istersiniz?
- Bu okulun sizlere kattıklarından bahseder misiniz?
- Sevdiğiniz ve zorlandığınız dersler hangileriydi?

Yaklaşık 15 dakika sonra sözü öğrencilerinize bırakın ve soru sormalarına izin verin. Hatıra fotoğrafı çektirerek toplantıyı bitirin.

Okula nakil yoluyla gelen öğrenciler için, bireysel görüşme ve/veya grup rehberliği planlanması, öğrencilerin okulun işleyişi, kuralları ve kültürüne uyum sağlamaları açısından önemlidir.

Bu etkinliklere öğrenci işlerinden sorumlu müdür yardımcıları ve ilgili sınıf rehber öğretmenlerinin katılımı da değerlidir. Nakil yoluyla gelen öğrencilere sınıf rehber öğretmeni tarafından 'Öğrenci Tanıma Formu' uygulanarak, okul rehber öğretmeni ile birlikte değerlendirilmesi, uyum sürecinin takibe alınması ve gerek görülen alanlarda desteklenmesi önemlidir.

HAKLARIMIZ VE SORUMLULUKLARIMIZ

uyum haftası
etkinlik örneği

SÜRE: 45 DK. | SINIF DÜZEYİ:9.SINIF

KURALLARA VE YÖNETMELİKLERE İLİŞKİN BİLGİLENDİRME ETKİNLİKLERİ
Tüm sosyal ortamlarda kurallara ihtiyaç vardır. Kurallar ile ilgili öğrencileri net ve açık bir şekilde bilgilendirmek, eğitim-öğretim ortamının tüm öğrenciler için elverişli, huzurlu ve güvenli olması açısından son derece önemlidir. Toplu yaşama kültürü, birbirinin haklarına saygı duyma, kişisel hak ve sorumlulukların öğrencilere kazandırılmasında kuralların öğrenciler tarafından benimsenmesi son derece önemlidir.

YÖNERGE:

Oturumdan önce “Haklar ve Sorumluluklar” formunun bir çıktısını alın ve hakları ayrı ayrı keserek hak fişlerini elde edin. Bunları ikiye katlayarak bir kutuya koyun. Öğrencilere bu oturumda haklardan ve sorumluluktan bahsedeceğinizi açıklayın:

“Biliyorsunuz çocuk olarak ve insan olarak haklarımız var. Nedir bu haklar? (Yanıtları alın). Bizler haklarımıza doğal olarak sahibiz. Ancak haklar her istediğimizi yapma özgürlüğünü bize vermez. Diğer bir deyişle, haklarımız başkalarının haklarını çiğneme hakkını bize vermez. İşte bu yüzden her hak beraberinde bir sorumluluğu da getirir. Örneğin eğitim alma hakkı. Buna ilişkin sorumluluk ne olabilir? (Öğrencilerin düşünmelerine ve yanıtlamalarına izin verin). Eğitim hakkı bizim en önemli haklarımızdan birisi. Buna ilişkin sorumluluğumuz ise okulumuza devam etmek ve derslerimize çalışmak”. Öğrencileri iki gruba ayırın ve şu yönergeyi verin: “Şimdi her grup sırayla kutudan birer fiş çekecek. Burada 10 tane fiş var. Yani her gruba beşer fiş düşüyor. Çektiğiniz fişleri diğer grubun görmemesi ya da duymaması gerekiyor. Çünkü sessiz film oynayacağız. Graplardan bir kişi diğer gruba gidecek. Onlar onun kulağına hakkın ne olduğunu söyleyecekler ve o kişi kendi grubuna sadece hareketlerle bu hakkın ne olduğunu anlatmaya çalışacak. Eğer grup bilirse 1 puan alacak. Buna ek olarak eğer bir de bu hakka ilişkin sorumluluğu bilirse bir puan daha alacak”.

Tüm haklar ve sorumluluklar bittiğinde değerlendirme sorularını tartışarak etkinliği bitirin.

DEĞERLENDİRME SORULARI:

- Hak ve sorumluluklara ilişkin neler öğrendiniz?
- Sorumluluklarımız ile okul ve sınıf kurallarımız arasında ne gibi ilişkiler var?
- Daha önce bilmediğiniz ve bu etkinlik sonunda öğrendiğiniz hak ya da sorumluluklar neler?

KURALLAR NEDEN ÖNEMLİ?

Okul ve sınıfı etkin bir biçimde yönetebilmek için, Tüm öğrenciler için elverişli bir öğrenme ortamı yaratmak için, Arzu edilmeyen davranışların ortaya çıkmasını önlemek için, Öğrencilere toplumda beraber yaşamayı ve herkesin hakkına saygı duymalarını öğretmek için.

Bu nedenle, kuralların öğrenilmesi eğitim ve öğretim yılının başında gerçekleştirilmesi gereken uygulamalardan birisidir.

DAHA FAZLA
ETKİNLİK ÖRNEĞİ
İÇİN AŞAĞIDAKİ
KAREKODU
OKUTABİLİRSİNİZ

AYLIK E-BÜLTEN

EYLÜL 2024

SAYI:1

OKULA UYUM

KAYNAKÇA

1. Birch, S. H. & Ladd. G. W. (1996). Interpersonal relationships in the school environment and children's early school adjustment: The role of teachers and peers. Juvonen, J. & Wentzel, K.R. (Edts). Social motivation: Understanding children's school adjustment. Cambridge: CambridgeUniversity Press.
2. Dinçer, Ç. (2005). "Çocukların yaşam değişikliklerine uyumu". Okulöncesi eğitimde güncel konular içinde. (Ed.: A.Oktay ve Ö.P. Unutkan). İstanbul: Morpa Yayınları
3. Erkan, S. (2011). "Farklı ekonomik düzeydeki ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi". Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 40, 186-197.
4. İnal, G. (2010). Okula başlama ve uyum süreci. İlköğretime hazırlık ve ilköğretim programları (87-109). İstanbul: Matsis.
5. Magdalena, S. M. (2013). Social and emotional competence – predictors of school adjustment. Procedia – Social and Behavioral Sciences, 76, 29-33.
6. Markowitz, A. J. (2018). Changes in school engagements as a function of No Child Left Behind: a comparative interrupted time series analysis. American Educational Research Journal, 55 (4), 721-760.
7. Milli Eğitim Bakanlığı, Bütünleştirici Eğitimin Geliştirilmesi Projesi (2021). Uyum güçlüğü olan öğrencilerin eğitiminde kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları hizmet içi eğitim kursu katılımcı el kitabı.
8. Milli Eğitim Bakanlığı, Mesleki ve Teknik Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi (2011). Gençlerde uyum problemleri. Erişim Adresi: https://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Gençlerde%20Uyum%20Problemleri.pdf
9. Millî Eğitim Bakanlığı, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü Araştırma Geliştirme ve Projeler Daire Başkanlığı (2014). Ortaöğretime uyum programı pilot uygulama ve değerlendirme raporu. Erişim Adresi: <https://ogmprojeler.meb.gov.tr/OGMTBA/Raporlar-ve-Yayinlar/Ortaogretime-Uyum-Programi-2014>

AYLIK E-BÜLTEN

EYLÜL 2024

SAYI:1

OKULA UYUM

KAYNAKÇA

10. Milli Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2023). Ortaöğretim sınıf rehberlik etkinlikleri 1.-2. Cilt. Erişim Adresi:
<https://orgm.meb.gov.tr/disrep/etk/lisekitap/mobile/index.html>
11. Milli Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü (2023). İlkokula uyum rehberi. Erişim Adresi:
https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_08/27191233_IYLKOKUL_UYUM_REHBERIY.pdf
12. Milli Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü (2023). Ortaokula uyum rehberi. Erişim Adresi:
https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_08/27191413_ORTAOKUL_UYUM_REHBERIY-son.pdf
13. Milli Eğitim Bakanlığı & United Nations Children's Fund (2017). 9. sınıf uyum programı uygulama kılavuzu. Erişim Adresi:
https://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_06/13163706_uygulamakYlavuzu.pdf
14. National High School Center (2007). Easing the transition to high school: research and best practices designed to support high school learning.
15. Spencer, M.B. (1999). Social and cultural influences on school adjustment. The application of an identity-focused cultural ecological perspective. *Educational Psychologist*, 34(1), 43-57.
16. Yeşilyaprak, B. (2013) 21. yüzyılda eğitimde rehberlik hizmetleri. Ankara: Nobel Yayınları.